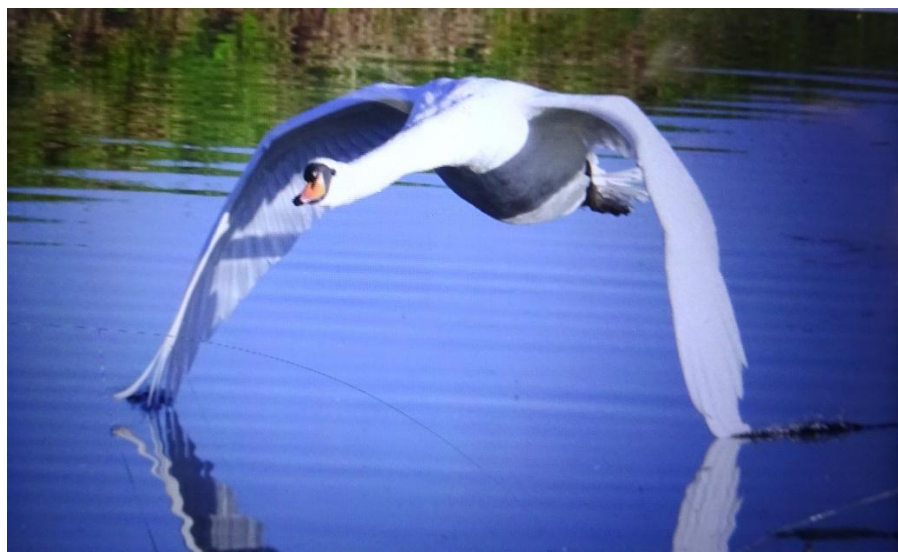

Terugkeer naar de Solidariteit.

Verkiezingsprogramma GroenLinks-PvdA Hillegom

2026-2030

Inleiding.

De PvdA en GroenLinks gaan met één lijst de Gemeenteraadsverkiezingen in. Een uniek verbond! De Sociaal Democratie dat (via een gereguleerde vorm van kapitalisme, gecombineerd met een uitgebreid stelsel van sociale zekerheid) streeft naar een gelijkwaardige samenleving, gaat samen verder met de Groene Politiek (dat een brede ideologie van milieubescherming, duurzaamheid, sociale rechtvaardigheid en geweldloosheid voorstaat).

De kracht van beide partijen is het vermogen om het democratische debat met elkaar te kunnen voeren. Met respect voor elkanders ideologie en het denken in oplossingen.

Er is veel dat PvdA en GroenLinks bindt. Beiden staan in hun beginselprogramma's vóór de spreiding en verdeling van kennis, macht en inkomen. Van de ruim 8000 stemmingen in de Tweede Kamer vanaf april 2021 tot eind 2022 stemden beide partijen voor maar liefst 97% precies hetzelfde! In de Stemwijzer van 2019 bleken ruim 60 standpunten overeen te komen, zoals onder andere: meer betaalbare huizen, samenwerken aan een groene toekomst, inkomen waarmee je vooruitkomt, het belang van daadkrachtig leiderschap met visie en de sociale basis op orde.

Door de opkomst van radicale partijen én het debat dat hierdoor almaar meer polariseert, is Nederland haar voorttrekkersrol in de wereld kwijtgeraakt op het gebied van (inter)nationale solidariteit, duurzaamheid, klimaatbeleid, Ontwikkelingssamenwerking en LHBTIQA+ rechten. De democratie staat ook in ons land onder grote druk. Samenbundeling van krachten van de twee grootste partijen op links zal een dam hiertegen opwerpen en zorgen dat het fatsoen in het debat terugkeert, solidariteit en tolerantie weer kernbegrippen worden, en de politiek het oog houdt op wat er in Nederland én de wereld gebeurt.

Wat betekent dit alles nu voor Hillegom. Sinds de samenwerking tussen PvdA en GroenLinks mogen beide partijen zich verheugen in een sterke stijging van het aantal leden, ook in onze gemeente. Er waait een andere wind, en dat was te voelen aan het enthousiasme van jonge en oudere leden in een debatavond in juli 2025, wat de basis is geworden van dit Verkiezingsprogramma met als titel 'Wederkeer naar de Solidariteit'.

Hillegom behoort tot de rijkere gemeenten van Nederland. In het Ravijnjaar 2026 en komende jaren is er zelfs een overschot op de begroting. Voor 2026 is dit liefst 1,6 miljoen Euro. In de drie jaar daarna achtereenvolgens 1,2 miljoen Euro, 554.000 Euro en 1.1. miljoen Euro. Het huidige College kiest ervoor om aan deze overschotten geen bestemming te geven, maar als 'appeltje voor de dorst' te reserveren bij wellicht komende tegenvallers. Zoals zij dit al vele voorgaande jaren óók heeft gedaan, en waar dit nooit nodig is geweest.

Hierdoor hebben de afgelopen colleges zich opgesteld als 'Schraalhans is keukenmeester'. Zo kiest het College er namelijk wél voor om de subsidies voor organisaties met vrijwilligers die al jarenlang de activiteiten uit de Maatschappelijke Agenda uitvoeren, te stoppen. Ook de ondersteuning aan evenementen wordt geschrapt. Het College zegt organisaties wel te willen

stimuleren, maar niet op welke manier.' Er wordt 6% bezuinigd op 'De Zanderij' en de 'Hillegomse Muziekschool'. Wat dit zal gaan betekenen voor de contributie doet zich raden en zal zeker gevolgen hebben voor de Sociaal zwakkeren in onze samenleving. Een amendement tijdens de bespreking van de Kadernota 2026 van GroenLinks om het College hierin te stoppen, werd door alle partijen in de Raad weggestemd.

De woningnood is hoog in ons dorp, maar het College heeft in 2024 de gesprekken met de Provincie om 400 flexwoningen en een AZC in het kader van de Spreidingswet op de Pastoorslaan Zuid te realiseren, afgebroken. En een motie van GroenLinks om een oude afspraak uit 2010 te respecteren over het aantal sociale huurwoningen in het nieuwe Treslonghof, werd in 2025 door een meerderheid van de Raad ook weggestemd. Het wordt de helft minder.

Daarentegen is de OZB voor 'niet-woningen' in Hillegom momenteel liefst 9% lager dan het gemiddelde in Zuid-Holland. Het College koos er niet voor om dit al in 2027 recht te trekken, maar hier vanaf dat moment drie jaren voor uit te trekken.

Dit kan en moet anders!

De nieuwe combinatie GroenLinks-PvdA Hillegom kiest een andere weg.

Zij kiest voor solidariteit, wat u in dit Verkiezingsprogramma zult lezen. Wij hebben er vertrouwen in dat de Hillegomse kiezer ons hierin zal vinden en volgen.

Op naar een mooie verkiezingsuitslag.

Programma 1.

Wonen en Ruimtelijke ordening.

Wonen is landelijk een groot vraagstuk.

Ook in Hillegom is de woningnood hoog. GroenLinks-PvdA Hillegom vindt dat wonen voor iedereen mogelijk moet zijn in ons welvarende land.

Te beginnen bij groepen die nu te weinig kansen krijgen op de woningmarkt. Dit zijn de jongeren die noodgedwongen te lang bij hun ouders moeten blijven wonen, de spoedzoekers die door onverwachte omstandigheden dringend een huis nodig hebben, en statushouders/ontheemden die een veilige plek om te wonen nodig hebben. Deze groepen hebben extra steun van de overheid nodig, omdat ze anders eenvoudigweg er niet tussen komen op de woningmarkt.

Maar er is meer nodig. Om meer woningen beschikbaar te krijgen is er meer actie nodig om de doorstroming op de woningmarkt vlot te trekken en om de huidige woningvoorraad beter te gebruiken.

Uit de laatste tellingen blijkt dat het percentage sociale huurwoningen in Hillegom slechts 24% is. Daarmee loopt ons dorp achter op het gemiddelde uit de regio Holland Rijnland. Hillegom streeft in de toekomst naar 30%. Maar in de periode 2021-2024 zijn er 465 nieuwe huizen gebouwd, waarvan slechts het schamele aantal van 14 in de sociale huursector.

Uit onderzoek bleek dat er vanaf 2023 tot 2030 totaal 1400 woningen in Hillegom bij zouden moeten komen. In de Koersnotitie blijken er tot nu toe 205 woningen te zijn gerealiseerd. Dit betekent nog dat er tot 2030 1195 woningen moeten worden toegevoegd. Hieronder vallen 410 tot de sociale huursector (29%). Op deze manier bereikt Hillegom nooit haar streefaantal van 30% sociale huurwoningen. GroenLinks-PvdA streeft in haar landelijk partijprogramma bij nieuwbouw naar 40% sociale huurwoningen.

Meer woningen beschikbaar in Hillegom? Het kan wel.

Daarom kiest GroenLinks-PvdA Hillegom anders.

1. Wij zetten in op tijdelijke flexwoningen om het tekort aan betaalbare woningen op de korte termijn op te lossen. Hiermee kunnen diverse doelgroepen, zoals Hillegomse starters, spoedzoekers, en statushouders heel snel woonruimte krijgen. Tegelijkertijd zetten we maximaal in op het vrijmaken van de Draka-locatie. Deze locatie biedt voor de langere termijn veel ruimte voor diverse typen woningen. Ook versterkt bebouwing van de Draka-locatie het voorzieningenniveau in het dorp. Door nu vol in te zetten op de Draka-locatie hoeft Hillegom zo min mogelijk bollengrond op te offeren voor woningbouw.
2. Bij alle nieuwbouwplannen eerst de 40% sociale huur veiligstellen, en 30% woningen in het middensegment (middenhuur en/of betaalbare koop). We zien nu vaak dat sociale huurwoningen of goedkope koopwoningen in plannen 'een restpost' zijn, terwijl het een vertrekpunt moet zijn. Deze duidelijke lijn richting marktpartijen maakt duidelijk waar de grens ligt. Er zijn nog steeds genoeg interessante mogelijkheden voor marktpartijen in Hillegom.

3. In samenwerking met o.a. Stek ondersteunen wij initiatieven voor alternatieve woonvormen (zoals een Knarrenhof) en bevorderen hierin een goede mix van generaties.
4. Grond aankopen door de gemeente op sleutelposities in locaties. Dit heet actief grondbeleid. De gemeente krijgt op deze manier meer invloed op waar, hoe en wanneer er gebouwd gaat worden dan nu het geval is. Voor belangrijke woonprojecten kan daarnaast de wet voorkeursrecht gemeenten worden ingezet. Dit gebeurt nu heel weinig. Bij voorkeursrecht heeft de gemeente eerste recht van koop op gebouwen of grond.
5. Naast de realisatie van nieuwbouw en flexwoningen krijgt de bestaande woningvoorraad in Hillegom meer aandacht. Het splitsen van woningen moet makkelijker worden en de realisatie van woningen in leegstaande winkels of bedrijfspanden moet worden gestimuleerd.
Hier liggen grote kansen om meer woningen te realiseren. Ook de realisatie van meer alternatieve woonvormen in de bestaande bebouwing geeft kansen. Er wordt nu eenvoudigweg te veel bestaande woonruimte onvoldoende gebruikt.
6. De Woningcorporaties en andere maatschappelijke organisaties voor wonen worden blijvend aangesproken op hun sociale verantwoordelijkheden.
7. Waar nodig willen wij gebruik maken van de mogelijkheden om mensen die een maatschappelijk van belang geachte rol in onze samenleving (willen) vervullen aan huisvesting te helpen.
8. Wij gaan de bestemmingsreserve sociale woningbouw (vier miljoen Euro) inzetten waar deze voor is bedoeld: het stimuleren van de bouw van sociale huurwoningen. We zullen duidelijke eisen stellen aan projectontwikkelaars, zodanig dat zij woningen ontwikkelen conform het gemeentelijk beleid (waarvan de hier genoemde maatregelen onderdeel zijn).
9. Wij gaan de limiet voor kleine woningbouwprojecten verlagen naar drie woningen (dit betreft de limiet waaronder de verplichting vervalt om in woningbouwprojecten te bouwen volgens bovengenoemde verdeling).
10. We willen langdurige leegstand van woningen tegen gaan door toepassing van de mogelijkheden die de Leegstandwet biedt.
11. We willen het voor ouderen die in een niet meer passende (veelal te grote) woning wonen (financieel) aantrekkelijk maken om te verhuizen naar een passende woning.
12. Bij nieuwbouwprojecten willen wij zoveel mogelijk gebruik maken van het prefab-concept.
13. GroenLinks-PvdA hecht grote waarde aan het open buitengebied, maar ziet ook de noodzaak om ruimte te creëren voor woningbouw. Want om te voldoen aan de woningbouwopgave is er onvoldoende 'binnenstedelijke' ruimte voorhanden. Van de in het PLGDG aangewezen zoekgebieden in het buitengebied hebben wij een voorkeur voor de locatie Spoor en Vaart. Hier is ruimte voor een flinke nieuwe wijk die we volgens onze woonnormen kunnen bouwen. Daarnaast biedt dit mogelijkheden voor het ontwikkelen van het station aan de westzijde en het ontlasten van wegen aan de oostzijde, zoals de 2de Loosterweg (zie Mobiliteit). Daarnaast sluiten wij de andere locaties niet uit.

14. Alle sociale huurwoningen (ook die niet in bezit zijn van een woningcorporatie) worden toegewezen via het toewijzingssysteem van Huren in Holland-Rijnland.
15. Wij willen onderzoeken hoe we samenwonen (als geliefden, gezin, vrienden of anderszins) kunnen stimuleren door voordelen te bieden in het woningverdeelsysteem, zodat zij sneller kans maken op een woning en woningen efficiënter worden benut.

Ruimtelijke ordening.

Het aantal inwoners van Hillegom, net als in de omliggende gemeenten groeit. Het wordt drukker op de wegen. Groene plekken binnen Hillegom worden bebouwd met woningen en de natuur komt meer onder druk te staan.

Tegelijkertijd verandert er in het buitengebied van Hillegom ook veel. Binnen de bollenteelt is aan de ene kant schaalvergroting nodig en aan de andere kant is er verduurzaming (minder gif) noodzakelijk. Door deze ruimtelijke ontwikkelingen moet de gemeente goed ruimtelijk beleid voeren. Nu en op de lange(re) termijn.

GroenLinks-PvdA kiest er daarom nu voor:

1. op de langere termijn: een goed ruimtelijk plan voor de lange(re) termijn te maken. Hierdoor zorgt Hillegom ervoor dat de gemeente over 20 jaar ook goed leefbaar is.
2. De ontwikkeling van een warmtenet wordt voortvarend opgepakt waarbij betaalbaarheid en publiek/lokaal eigenaarschap belangrijke voorwaarden zijn.
3. Elke wijk in Hillegom is of wordt 'dorps' en groen. Dat wil zeggen dat er voldoende ruimte is om elkaar te ontmoeten en buiten te spelen. Hiervoor hanteren we een percentage bebouwing/open ruimte van maximaal 60% bebouwing. Daarnaast voegen we de stelregel maximaal 50 woningen per hectare toe. Daarnaast zetten we in op het behalen van de 3-30-300 doelstelling die Europees is vastgesteld als streefwaarde voor een groene en klimaat-adaptieve leefomgeving (elke inwoner heeft vanuit zijn woonkamer zicht op minimaal drie bomen; minimaal 30% van een straat krijgt schaduw van boomkruinen en elke inwoner heeft een groenvoorziening voor recreatie op maximaal 300 meter van zijn woning”.

Programma 2

Duurzaamheid, Ecologisch evenwicht en Klimaatprobleem.

Voor een goed begrip zijn voor deze drie termen de volgende definities te maken:

- 1. Duurzaamheid.** De Brundland-commissie van de Verenigde Naties heeft hiervoor de volgende definitie: “Het vinden van een evenwicht tussen mens, milieu en economie, zodat we de aarde niet uitputten en de leefbaarheid voor iedereen, nu en in de toekomst, garanderen”.
- 2. Ecologisch evenwicht.** De grootte van een populatie van elke soort schommelt om een bepaalde waarde. De kwantitatieve- en kwalitatieve waarde van elementen van het ecosysteem blijven min of meer gelijk.
- 3. Klimaatprobleem.** Door menselijk handelen is een meetbare verandering gaande in de lange termijnpatronen van de temperatuur en neerslag op aarde. Voornamelijk veroorzaakt door de uitstoot van broeikasgassen.

Ons land bezet geen hoge plek op de ‘Duurzame-energieranglijst- van Eurostat en staat slechts 21ste. in Europa. Volgens de Universiteit van Amsterdam is sprake van een afnemende biodiversiteit en een grote jaarlijkse uitstoot van broeikasgassen. De gevolgen zijn ernstig: stijgende zeespiegels, extreme weersomstandigheden, gezondheidsproblemen en economische verliezen.

Wat heeft de gemeente Hillegom hier de afgelopen vier jaar tegen gedaan? In het afgelopen Coalitieakkoord 2022-2026 koos het huidige College ervoor om haar doelstellingen zoveel mogelijk in algemene termen te formuleren, met een bewust beperkt gehouden aantal onderwerpen. Dit levert vragen op naar de ambitie van toen op het gebied van Duurzaamheid.

Het College heeft het ‘Klimaat adaptatie plan 2024-2028’ vastgesteld. Dit plan richt zich op het beheer van oppervlaktewater en het tegengaan van wateroverlast. Maar de gemeente Hillegom kiest echter voor een zogenoemd ‘Actief ambitieniveau’, in tegenstelling tot de gemeente Teylingen dat een ‘Actief+ambitieniveau’ hanteert. Dit laatste vertaalt zich onder andere in extra maatregelen van de gemeente Teylingen om hemelwaterafvoer vast te houden tot 20 mm, waar Hillegom niet ver gaat dan 10 mm. Hittestress is bij de gemeente Teylingen een integraal onderdeel bij inrichtingsopgaven, waar Hillegom dit slechts koppelt waar dit mogelijk is.

Met het beheer van bermen en slootkanten wilde het College een meer gevarieerde en natuurlijke begroeiing realiseren. De gemeente laat haar bermen echter maaien met klepelmaaiers. Dit heeft economische voordelen als snelheid en om objecten heen kunnen maaien. De bermen worden volledig gemaaid, waarbij het materiaal direct wordt meegezogen en afgevoerd. Deze methode is significant minder goed voor de biodiversiteit. Vlinders en andere nuttige insecten hebben geen toevluchtsoorden en worden meegezogen. Doordat ook het zaad van insectenbloemen hierdoor tegelijkertijd verdwijnt, leidt dit tot een verarmd bloemenbestand. Hillegom zet in op meer bomen in de gemeente, maar kent in haar APV alléén een kapvergunning voor ‘Waardevolle bomen die op de Waardevolle bomenlijst staan.

Het huidige College schreef in haar werkprogramma 2022-2026 dat zij het opwekken van energie door zonnepanelen op daken wil bevorderen. Lang niet alle gebouwen in háár eigen beheer zorgen echter voor zelf opgewekte stroom.

GroenLinks-PvdA Hillegom kiest anders!

1. Wij willen het ambitie-niveau voor klimaatadaptatie verhogen naar 'actief+', om meer urgentie te geven aan de uitvoering van de noodzakelijke maatregelen tegen de gevolgen van klimaatverandering (zoals wateroverlast).
2. Hillegom wordt klimaatneutraal in 2040 (i.p.v. 2050) en stelt een plan op om dat te bereiken met heldere en concrete tussendoelen. Dit plan wordt opgesteld in nauwe samenwerking met inwoners en ondernemers. Jaarlijks wordt de stand van zaken opgemaakt en wordt zo nodig bijgestuurd. Concrete maatregelen hiervoor zijn onder andere:
  - a. **Energiebesparingsplicht.**
De gemeente gaat intensiever handhaven op de energiebesparingsplicht voor bedrijven en instellingen en de verplichte vierjaarlijkse rapportage hiervan.
  - b. **Gebruik van daken voor Duurzaamheid.**
De gemeente stimuleert actief eigenaren van gebouwen met daarvoor geschikte daken (qua omvang, constructie en ligging) om deze te gebruiken voor het opwekken van zonne-energie of het aanleggen van een groen dak.
  - c. **Zonnepanelen en Windmolens.**
Om te voldoen aan de overeengekomen doelstellingen voor de opwek van duurzame energie, ontwikkelen we concrete plannen voor onder andere het plaatsen van zonnepanelen langs infrastructuur en door in de omgevingsvisie ruimte te maken ten behoeve van passende windmolens bij bedrijven. Daarnaast willen wij het stroomnetwerk ontlasten door lokaal opgewekte energie op te slaan, zodat het ook lokaal kan worden gebruikt.
3. Hillegom wil voldoen aan de Europese doelstelling met betrekking tot hergebruik van grondstoffen: in 2030 wordt 60% van het huishoudelijk afval hergebruikt en in 2035, 65%. Hiervoor onderzoeken we welke maatregelen hiervoor het meest effectief zijn (zoals omgekeerde inzameling, diftar en nascheiding), mede o.b.v. ervaringen in andere gemeenten. De uitkomsten hiervan zetten we om in beleid.
4. Hillegom ontmoedigt de verharding van tuinen (bv. Door een korting op de rioolheffingen) en geeft zelf het goede voorbeeld door meer groen i.p.v. verharding aan te brengen in de openbare ruimte.
5. In bestaande wijken zorgt de gemeente voor de aansluiting op het systeem van gescheiden hemelwaterafvoer tot aan de perceelgrens. Vanaf daar is de huiseigenaar verantwoordelijk. Indien de kosten hiervan een nader vast te stellen bedrag te boven gaan, dan dient de gemeente die meerkosten te vergoeden.
6. Alle nieuwbouwwoningen zijn minimaal nul-op-de-meter woningen.
7. Het maaibeleid wordt gericht op de bevordering van de biodiversiteit.

8. Hillegom voert weer een kapvergunning in vanaf een diameter van 20 centimeter. Elke boom die verdwijnt moet gecompenseerd worden met tenminste twee nieuwe bomen met elk een diameter van tenminste 10 cm.
9. De gebouwen in eigendom van de gemeente worden maximaal verduurzaamd en indien technisch haalbaar, energieneutraal gemaakt.
10. Hillegom verwerkt in haar Groenbeleidsplannen het vormen van groene infrastructuur waarbij parken, wegbermen, watergangen en oevers als één geheel worden gezien.
11. In het Groenbeleidsplan zijn klimaatadaptatie en de bevordering van biodiversiteit leidend.
12. Van elke wijk wordt zo spoedig mogelijk vastgesteld of de verduurzaming van de verwarming op collectieve basis (bv. Met een warmtenet) of op individuele basis wordt doorgevoerd. Inwoners krijgen daarmee duidelijkheid over hun mogelijkheden om zo nodig zelf te kiezen voor bijvoorbeeld een warmtepomp.
13. Gemeentelijke belastingen als Rioolbelasting en Afvalstoffenheffing zijn kostendekkend. De gemeenten Lisse, Noordwijk en Teylingen passen de mogelijkheid voor kwijtschelding ruimer toe dan Hillegom. Dit is een ongewenste situatie. Hillegom conformeert zich in de toekomst aan de regeling van deze buurgemeenten.

Programma 3.

Ondersteuning, solidariteit en verbinding.

Hillegom bloeit echt als we niemand achterlaten. Koos Vorrink (1891-1955), oud-voorzitter van achtereenvolgens de Arbeiders Jeugd Centrale (AJC), de Sociaal Democratische Arbeidspartij (SDAP) en ook de Partij van de Arbeid (PvdA), schreef in 1934: "Geluk en welvaart van de ene mens kunnen en mogen niet gebouwd zijn op wanhoop en armoede van de andere mens". Met dit citaat in gedachte willen we alles in het werk stellen om de sociale voorzieningen in Hillegom te behouden en waar nodig te versterken.

De oorspronkelijke PvdA- afdeling in Hillegom bestaat bijna honderd jaar en is voortgekomen uit de arbeidersbeweging waarbij we altijd zijn opgekomen voor hen die een duwtje in de rug konden gebruiken, en dat doen we nog steeds. Onze partij is er voor iedereen, van jong tot oud, van productiemedewerker tot directeur. Wij komen dan ook gezamenlijk op voor de belangen van de ander.

Door samen met GroenLinks de gemeenteraadsverkiezingen in te gaan en één fractie in de Raad te gaan vormen, kunnen problemen nog adequater onder de aandacht worden gebracht en daadwerkelijk verandering worden teweeggebracht. Zo zorgen we dat niemand achterblijft.

Het sociaal domein, de verantwoordelijkheden die een gemeente heeft in de zorg en ondersteuning aan inwoners, beslaat onderwerpen over een wijdverbreid gebied. Het kan bijvoorbeeld te maken hebben met voorzieningen om je in het geval van een handicap veilig te kunne bewegen in huis. Maar ook voor het organiseren van hulp bij financiële problemen. In deze situaties, en alle situaties daartussen in, kunnen we ook allemaal terecht komen. Het is daarom belangrijk dat we hier ook gezamenlijk in optrekken en er voor elkaar zijn.

Het Haarlems Dagblad opende de krant van 25 juli 2025 met: "Geen geld voor gas en stroom. Ruim 500.000 huishoudens vrezen de energienota niet te kunnen betalen". Volgens dit stuk heeft 4,1% van de huishoudens in Hillegom te maken met energiearmoede. Ook Samuel Peperkamp (Vrij Nederland) beschreef de problematiek rondom het hebben van weinig geld op 21 juli 2025 heel gevat: "Wie rijk is, kan zich met gemak verplaatsen. Wie arm is, staat stil". Hij wees hiermee onder andere op de verhoging van het NS-treinkaartje. Het huidige College van Hillegom is van plan om, ondanks het begrotingsoverschot van 1,6 miljoen Euro op onze lokale sociale voorzieningen te bezuinigen. In de Kader nota 2026-2029 staan verschillende bezuinigingen en zelfs stopzettingen van subsidies op sociale voorzieningen of groene initiatieven.

Neem bijvoorbeeld keuzes als:

- 'scherper begroten armoedegelden'
- 'scherper begroten budget Regionale Educatieve Agenda (REA)'

- 'beperken of schrappen lokale uitvoeringsprogramma Huiselijk geweld (beperken)'
- 'laten vallen budget preventie'; en 'niet meer meedoen aan de Groene uitdaging'.

Dit soort keuzes zijn voor ons ontoelaatbaar! GroenLinks-PvdA Hillegom is dan ook strijdbaar. En kiest anders.

1. Hillegom zet zich actief in op het voorkomen en bestrijden van armoede. Hiervoor zullen wij onder andere een armoedenetwerk in het leven roepen, waarmee de juiste – soms simpele – hulp snel en laagdrempelig terecht komt bij de doelgroep.
2. Hillegom biedt hulp aan de medemens die op de vlucht is voor oorlog en geweld. Wij komen onze afspraak na die wij in regionaal verband hebben gemaakt en zullen voorzien in een AZC. Hiermee leveren wij ons aandeel in de opvang van asielzoekers ingevolgde de Spreidingswet.
3. Hillegom wil een sociale energietransitie. Niet alleen sturen op technische oplossingen, maar ook onderzoeken wat de invloed is op de samenleving. Het is cruciaal dat de overgang niet alleen effectief is, maar de verdeling hiervan ook eerlijk is en rechtvaardig voor iedereen. Dit wordt bereikt door:
  - a. **Inclusiviteit.**
Iedereen in Hillegom zal, ongeacht inkomen, woning of achtergrond, profiteren van deelname aan de energietransitie.
  - b. **Energiearmoede.**
Hillegom ondersteunt de huishoudens die moeite hebben met het betalen van hun energierekening.
  - c. **Communicatie en bewustwording.**
Hillegom informeert en betreft haar bewoners actief over de energietransitie en de sociale aspecten hiervan.
4. Hillegom ondersteunt actief het opzetten van Wijkinitiatieven om de verbinding tussen de bewoners te versterken. Wij gaan door met het creëren van ontmoetingsplekken in de wijken (zoals Stekkie) om de sociale cohesie te versterken en eenzaamheid te bestrijden.
5. Hillegom ondersteunt het bereikbaar maken van gezonde voeding voor inwoners met een laag huishoudinkomen.
6. Hillegom start een collectieve (dus goedkopere) Verzekering Huisdieren voor bewoners met een laag inkomen. Huisdieren zijn zeer belangrijk voor volwassenen en kinderen. Zij verlichten bewoners onder andere bij eenzaamheid. Maar de kosten voor het gezond houden van huisdieren zijn hoog.
7. Wij willen het jeugd- en jongerenwerk intensiveren en de voorzieningen hiervoor uitbreiden, vooral in de recent toegevoegde en nog toe te voegen wijken (zoals tuindorp). Wij nemen zelf het initiatief en ondersteunen ook initiatieven uit de samenleving.
8. Hillegom wordt een Regenbooggemeente ter ondersteuning van de LHBTIQA+ gemeenschap.
9. Hillegom blijft jaarlijks een passend bedrag voor jongerenwerk reserveren. Voor o.a. financiële ondersteuning aan activiteiten voor- en door jongeren, en voor het creëren van hangplekken.

10. Vrijwilligersorganisaties zoals Schuldhulpmaatjes, Humanitas en anderen zijn van groot belang voor het verlenen van laagdrempelige hulp aan kwetsbare inwoners. Wij willen deze organisaties dan ook blijven ondersteunen, on andere door het verlenen van een passende subsidie.
11. Sport en cultuur zijn belangrijke bindende elementen in onze samenleving. Daarom zullen wij niet bezuinigen op organisaties in deze sector, zoals de kulturele Raad, Sportsupport Kennemerland, Stichting de Zanderij en de Hillegomse Muziekschool.
12. Hillegom stelt een Ombudsman/vrouw aan voor iedereen die problemen ondervindt in de communicatie of samenwerking met de gemeente.
13. Hillegom besteedt 1% aan kunst bij ieder bouwproject/object hoger dan 750.000 Euro van de bouwkosten.
14. Wij willen kinderen en jongeren betrekken bij de gemeentepolitiek, vooral bij onderwerpen die hen aangaan. Naast de kindergemeenteraad (of alternatieve spelvorm) willen we een kinderburgemeester aanstellen. Om jongeren (tot 18 jaar) te betrekken willen we een jongerenraad in het leven roepen.
15. In Hillegom willen we een openbare ruimte en openbare voorzieningen die toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Het VN-verdrag voor gelijke rechten van mensen met een beperking is hierin leidend voor ons. Bij het opstellen van het beleid hiervoor willen we inwoners met een beperking betrekken.
16. Tenminste 50% van de speelplekken in Hillegom is ook toegankelijk voor mindervalide kinderen. Bij de aanleg van nieuwe speelplekken wordt hier in alle gevallen rekening mee gehouden.
17. We doen mee aan het initiatief 'Hoge Nood' en voorzien in het centrum tenminste in één openbare toiletvoorziening. Bij de herontwikkeling van het station voegen we ook daar, in samenwerking met ProRail, een openbaar toilet toe.
18. Wij willen de regels voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen waar mogelijk aanpassen om daarmee onze inwoners die in armoede leven en/of anderszins financiële problemen ondervinden te ontzien. Dit draagt bij aan het voorkomen van schuldenproblematiek. Daarnaast willen wij het aanvragen van kwijtschelding vereenvoudigen.
19. Het inzicht dat de verblijfsbelasting ons verschaft willen wij gebruiken om toe te zien op de huisvesting van arbeidsmigranten en om mogelijke uitbuiting van deze groep te bestrijden. De huisvesting van arbeidsmigranten dient te voldoen aan het SNF-keurmerk.

Programma 4.

Verkeer en vervoerplan.

GroenLinks-PvdA Hillegom gaat voor een duurzame veilige en leefbare samenleving. Een plek waar het veilig en goed wonen en verblijven is voor zowel jong als oud. De verkeersdruk op een aantal wegen is groot, vooral tijdens spits tijden. Dit is inherent aan onze samenleving en hier staat Hillegom niet alleen in.

GroenLinks-PvdA Hillegom zet in voor vermindering van auto gebruik in de gemeente, buiten de spits. Het Centrum is goed bereikbaar met de fiets. Hiervoor moet ruim baan worden gemaakt. Niet méér asfalt voor auto gebruik, maar alleen voor bereikbaarheid van het openbaar vervoer en de fiets. Als voorbeeld de 'fietsstraat' die is aangelegd op de Stationsweg. De 'auto is te gast', maar alleen door schielijk te vluchten naar het trottoir zijn ongevallen tussen autoverkeer en fietsers niet vaak voorgekomen. Ook in Hillegom volgen bewoners de landelijke trend bij het zich verplaatsen door middel van de 'fatbike'. Niet zelden schrikken wandelaars in de winkelstraat van de met hoge snelheid net langzaam hen heen rijdende gebruikers. Door Hillegom verplaatsen zich veel vrachtwagens, waarbij Hillegom niet altijd de eindbestemming is. Vooral de bewoners van de Wilhelminalaan kunnen hierover meepraten.

Hillegom groeit en verdicht. Het aantal vervoersbewegingen zal toenemen. Het huidige beleid heeft niet geleid tot:

- a. verminderen van slachtoffergevallen**
- b. vermindering intensiteit/capaciteit-verhouding op het wegennet**
- c. optimaal veilig, comfortabel en bereikbaar fietsverkeer**
- d. goed bereikbaar en toegankelijk Openbaar Vervoer**
- e. verbetering van de leefbaarheid door:**
  - * vermindering autoverplaatsingen**
  - * doorstroomproblemen.**

GroenLinks-PvdA is geen voorstander van het aanleggen van nieuwe autowegen, onder andere vanwege de aanzuigende werking. Tegelijk erkennen wij de problematiek met betrekking tot het ontbreken van een goede oost-west verbinding ten westen van de N208, met een aftakking naar het NS-station. GroenLinks-PvdA ziet hierin mogelijkheden om de oost-west verbindingen binnen de bebouwde kom te ontlasten, maar stelt wel als voorwaarde dat deze nieuwe verbinding benut zal worden voor een HOV-lijn tussen het NS-station en Nieuw-Vennens/Schiphol en gepaard zal gaan met doorfietsroutes.

Door de ontsluiting aan de westzijde en in combinatie met de woningbouw op onze voorkeurslocatie Spoor en Vaart (zie Wonen) ontstaat de mogelijkheid om het station verder te ontwikkelen tot een (regionale) hub. Hier ontstaat ruimte voor een betere fietsenstalling, fietsverhuur, doorfietsroutes richting Keukenhof en strand, een busbaan en een Toeristische Overstap Punt (TOP). Hiermee kan uitvoering gegeven worden

aan onze ambities tot het verbeteren van het OV en verduurzaming van het verkeer.

Hiermee ontstaat ook de mogelijkheid om de 1^e en 2^e Loosterweg te herinrichten als veilige 30 km wegen, wat de leefbaarheid en veiligheid ten goede zal komen.

GroenLinks-PvdA Hillegom kiest daarom anders.

1. De gemeente overlegt met transporteurs in de regio om het grote transport via zogenaamde hubs nabij de uitvalswegen te centreren. Via deze hubs worden goederen met kleiner en schoner transport naar de dorpen vervoerd.
2. In regionaal verband zetten we in op doorfietsroutes, zodat forensen en scholieren snel en veilig naar hun bestemming kunnen fietsen.
3. Bereikbaarheid van Hillegom naar Keukenhof met OV wordt makkelijker en goedkoper gemaakt, door:
  - a. om samen met Keukenhof en de gemeente Lisse mogelijkheden te onderzoeken om de bereikbaarheid van Keukenhof met OV en/of fiets te verbeteren. Hierbij stellen wij voor om een voordelige combi-kart (entree Keukenhof + OV-kaart of fietshuur) aan te bieden, zoals nu al beschikbaar is voor de bestaande pendelbussen naar Keukenhof.
  - b. Hillegom zet zich in voor (verbetering van de)Ov-verbindingen naar:
    - Langevelderslag tijdens de zomermaanden.
    - Vliegveld Schiphol
    - Spaarnegasthuis Hoofddorp en Haarlem-Zuid.
4. Delen in ons wegennet die onveilig zijn of als onveilig worden ervaren worden aangepakt om de veiligheid van vooral de kwetsbare weggebruikers te verbeteren. Dit kan onder andere door de weginrichting te veranderen, de maximale snelheid te verlagen en/of door de verlichting te verbeteren.
5. Binnenwegen in Hillegom worden primair ingericht voor het langzaam verkeer. Motorvoertuigen zijn hier te gast. Alle kruispunten, rotondes en zebrapaden worden intensiever verlicht.
6. Elk kind moet te voet of per fiets veilig naar school kunnen worden gebracht. Dit vaagt om goede stoepen en fietspaden door het hele dorp, en duidelijke oversteekplaatsen (zebrapaden) met goede verlichting vanuit de wijken richting scholen. Schoolzones moeten daarbij zoveel mogelijk autoluw worden ingericht met parkeer/Kiss en Ride mogelijkheden op een daarvoor geschikte plek, niet vlak voor de ingang van een school.
7. We zetten in op openbaar vervoer en deelauto's in elke wijk. Zo zorgen we ervoor dat het aantrekkelijker wordt om de auto te laten staan of een tweede auto weg te doen. Alle voorzieningen in Hillegom moeten per fiets en OV te bereiken zijn, denk hierbij aan winkels, medische zorg, scholen enz.

Programma 5

Openbare orde en veiligheid.

In de samenleving hoort iedereen erbij. We sluiten geen mensen uit op basis van geslacht, religie, afkomst, seksuele geaardheid of een andere overtuiging. Hier staan we samen voor. Het is daarom belangrijk dat het in Hillegom veilig is voor iedereen. De gemeente speelt hier in een belangrijke rol. Hierdoor kunnen we als Hillegommers zorgzaam, inclusief en ook verdraagzaam samenleven.

Daarom kiest GroenLinks-PvdA anders.

1. Hillegom zet sterk in op preventieve maatregelen. Preventie is één van de allerbeste manieren om veiligheid te borgen. Daarom wil GroenLinks-PvdA geen verdere bezuinigingen op buurt- en jongerenwerk. Buurt- en Jongerenwerk leveren een bewezen preventieve bijdrage aan veiligheid in de buurt en in het dorp.
2. De Politie en de BOA's gaan actief handhaven op de regels. In de praktijk gebeurt dit onvoldoende. Het landelijk gemiddelde voor het aantal BOA's in een gemeente is 1 per 4400 bewoners. Voor Hillegom zou dit aantal dan op vijf BOA's moeten liggen. In 2024 lag dit aantal lager, namelijk 3,79 fte's. GroenLinks-PvdA wil daarom dat er meer BOA-uren via de HLT-organisatie worden afgenomen.
3. Ook in Hillegom doen zich criminele, ondermijnende activiteiten en misstanden voor, zoals 'witwasbedrijven' waar zelden klanten komen, hennepkwekerijen en arbeidsuitbuiting. We zetten de aanpak van ondermijning voort en verbeteren die waar nodig en mogelijk.
4. Hillegom organiseert tijdens de jaarwisseling een Eindejaarsviering (met aftelmoment). Hierdoor wordt, nu het afsteken van vuurwerk vanaf de jaarwisseling 2026-2027 niet meer is toegestaan, gebouwd aan een nieuwe traditie voor het vieren van de jaarwisseling. Inwoners en ondernemers in Hillegom worden actief betrokken bij het vormgeven van de nieuwe traditie.
5. We pakken jeugdcriminaliteit gericht aan. Ons belangrijkste doel is te voorkomen dat jongeren (verder) de georganiseerde misdaad worden ingezogen. We bieden perspectief en bij de aanpak betrekken we netwerken en bekende gezichten in wijken waar veel kwetsbare jongeren wonen. We zetten het programma Dealbrekers voort.
6. Hillegom investeert in cyberveiligheid voor haar ambtelijke organisatie. Dit zorgt er voor dat de data van de gemeentelijke organisatie kan blijven functioneren bij calamiteiten.

Programma 6

Een gezond Hillegom.

Hillegom heeft een grote verantwoordelijkheid voor de inwoners wat betreft gezondheid. Gezondheid is een breed begrip, waarbij onder andere mentale gezondheid een sluitpost lijkt te worden. De consequentie van dit beleid:

- Groei van aantal verwarde personen. Forse toename meldingen hiervan.
- Geen tijdig gevonden juiste zorg. Lange wachttijden.
- Een Jeugdzorg die kampt met hoge werkdruk en stijgende kosten.
- Onduidelijkheid bij burgers over waar zij moeten zijn voor een hulpvraag.
- Waarschuwingen van huisartsen over tekort aan capaciteit.
- Groeiende zorg om bestrijdingsmiddelengebruik in de bollensector, zoals PFAS en andere stoffen die de gezondheid van de inwoners kunnen schaden.

De gemeente Hillegom heeft de taak om de Volksgezondheid te beschermen, te bewaken en te bevorderen, door onder andere:

- Gezondheidsvoorlichting te organiseren (beweging, voeding, alcohol en drugs).
- Verantwoordelijk te zijn voor de organisatie van de Jeugdgezondheids-Zorg (JGZ), die gericht is op het monitoren, signaleren en screenen van de ontwikkeling van kinderen en jongeren.
- Zorgen voor een gezonde leefomgeving, door onder andere toezicht te houden op speelplaatsen, zwembad en huisvesting.
- Maatschappelijke ondersteuning en participatie te bieden.

Goede zorg dichtbij: huisartsen helpen.

Een goede huisarts in de buurt is belangrijk voor iedereen. Maar in veel plaatsen hebben huisartsen het te druk, of is er geen plek voor nieuwe huisartsen. GroenLinks-PvdA wil dat iedereen snel naar een huisarts kan gaan als dat nodig is. Daarom helpt de gemeente huisartsen, zodat zij genoeg tijd en ruimte hebben voor goede zorg.

Onze belofte: wij willen dat iedereen een huisarts in de buurt heeft die tijd heeft om te helpen. Door samen te werken in de wijk en problemen vroeg aan te pakken, blijft zorg dichtbij en voor iedereen toegankelijk.

Daarom kiest GroenLinks-PvdA als volgt:

1. Hillegom zet zich actief in voor het wegwerken van de wachtlijsten voor de Jeugdzorg. We gaan op zoek naar een aanpak voor jeugdzorg die echt werkt voor de kinderen die het nodig hebben en die financieel ook haalbaar is. We laten ons daarbij inspireren door bestaande praktijken in andere gemeenten, zoals de succesvolle aanpak in Veendam.
2. Financiële ondersteuning voor toegankelijke wijkgezondheidscentra waar huisarts, wijkverpleging en maatschappelijk werk samenwerken.
3. Hillegom voert actief beleid tegen huiselijk geweld door onder andere voorlichtingsfolder in het gemeentehuis, online informatie en door (meer) bekendheid te geven aan het meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling van Veilig Thuis.

4. We zetten in op het uitvoeren van de aanbevelingen uit de handreiking van de Landelijke Huisartsvereniging (LHV) over de rol van gemeenten in het faciliteren van huisartsen bij de vestiging, doorontwikkeling en ondersteuning van hun werk in de eerste lijnszorg. Dit betreft onder andere het bevorderen van passende huisvesting voor artspraktijken en andere eerstelijns-zorgprofessionals, het bevorderen van gezondheidscentra in de wijk, het verlichten van de druk op huisartsen door sociale problematiek zoals armoede en eenzaamheid aan te pakken, en door het instellen van één duidelijk aanspreekpunt voor huisartsen.
5. De gemeente werkt in regionaal verband nauw samen met de bollensector om een volledig biologische bollenteelt te realiseren. Het programma "Regiocertificering" wordt hiervoor aangescherpt met concrete ambitieuze doelen en heldere rapportages over de resultaten, zodat helder is of en wanneer de doelen behaald worden en zo nodig kan worden bijgestuurd.
6. De gemeente neemt zo nodig maatregelen om haar inwoners te beschermen tegen de schadelijke gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de directe omgeving van woningen, volkstuinen etc.
7. De gemeente stimuleert biologische teelt door voor eigen gebruik, biologisch geteelde bloembollen, planten, heesters en bomen in te kopen.
8. Gebruik de Omgevingswet ook om de mogelijkheden voor de publieke gezondheid integraal en effectief te beschermen door:
  - a. Gezondheid in een vroeg stadium mee te nemen bij de planvorming op terreinen als veiligheid, ruimtelijke ordening en leefomgeving.
  - b. Het verplicht creëren van groene ruimtes die ook uitnodigen tot ontmoeten en bewegen.
  - c. De verbinding te maken met positieve gezondheid, door principes als zelfredzaamheid, veerkracht en aanpassingsmogelijkheden te benutten. Denk hierbij aan meer speelkansen voor kinderen en een beweegtuin voor ouderen in te passen.
9. We zien steeds vaker problemen met verward gedrag. Vaak is de oorzaak dat mensen kampen met psychische klachten. Door in te zetten op kleinschalige ggz-teams die snel op meldingen af kunnen komen, voorkomen we zo veel mogelijk dat problemen verder uit de hand lopen.
10. Waar nodig zetten we in op street-triage bij meldingen van verward gedrag. Een agent en een ggz-medewerker gaan samen langs en beslissen ter plekke hoe ernstig de situatie is. Als de politie wél moet ingrijpen, dan kan dat snel.
11. Wij willen gezonde voeding bereikbaar maken voor al onze inwoners. Daarvoor zoeken we onder andere in samenwerking met de scholen de meest passende vorm, zoals bijvoorbeeld een schoolontbijt of het verstrekken van vers fruit.

Programma 7

Onderwijs en ontwikkeling.

Een goede start -met voor iedereen gelijke mogelijkheden- is het halve werk. De start op school en het volgen van een opleiding of cursus geeft houvast en opent tegelijkertijd nieuwe wegen. Leren wie we zijn en welke doelen we (later) willen nastreven, het begint allemaal tijdens onze start op school. Vanuit hier leren we de wereld te begrijpen en ruimte te geven aan al onze verschillen. Verschillen maken onze gemeenschap immers interessant en waardevol. Later in ons leven werkt onze start nog steeds door. Wat we doen, wat we hebben gedaan en wat we nog als dromen hebben. Daarom staan wij als GroenLinks-PvdA voor een start met gelijke kansen, op een school die bij je past en waar je je op elk vlak veilig kunt ontplooien. Scholen hebben hier goed personeel voor nodig. Hillegom wil hen hierbij helpen door voor de werving voor leraren en ondersteunend personeel voorrang te bieden voor woonruimte.

Daarom kiest GroenLinks-Hillegom als volgt:

1. Ieder kind moet een veilige schoolperiode door kunnen maken. Daar zijn duidelijke kaders voor nodig. Hillegom ondersteunt scholen in het maken van anti-pestbeleid en voor een vertrouwenspersoon voor leerling en leraar.
2. Hillegom ondersteunt scholen om voorlichting te geven over diversiteit, mensenrechten, pesten, racisme en discriminatie.
3. Hillegom zet zich in voor gezonde schoolgebouwen en groene schoolpleinen, schooltuintjes en andere groenvoorzieningen.
4. Hillegom ondersteunt de educatieve culturele initiatieven die scholen willen organiseren met financiële middelen.
5. De gemeente gebruikt taal die iedereen kan begrijpen. Als je toch uitleg nodig hebt, kun je gewoon langskomen bij een balie van de gemeente.
6. Jongeren verlaten niet zomaar hun school. Vrijwel altijd speelt er meer. Wij willen dat leerplichtambtenaren meer ondersteuning gaan bieden aan schoolverlaters en minder hameren op handhaving.
7. We stimuleren werkgevers om aandacht te besteden aan laaggeletterdheid en helpen medewerkers van de gemeente om dit te herkennen en te signaleren. We zorgen voor laagdrempelige ondersteuning en taalscholing die makkelijk vindbaar zijn voor de mensen.

Programma 8.

Economie

Voor een duurzaam gunstig vestigingsklimaat ziet GroenLinks-PvdA Hillegom in voor onderstaande punten:

1. Kachel aan, Deuren dicht voor de winkels. Dit kunnen we de winkeliers niet dwingend opleggen, maar in nauwe samenwerking met de ondernemersvereniging kunnen we dit bespreekbaar maken.
2. De energietransitie is een onomkeerbaar proces. Om Hillegomse bedrijven duurzaam gebruik te laten maken van het energienet, willen we onderstaande punten realiseren:
  - a. We stimuleren het gebruik van restwarmte op de bedrijventerreinen.
  - b. We stimuleren het lokaal netwerk met lokale opwek, opslag en distributie van energie. Wordt al op verschillende bedrijven-terreinen uitgevoerd in Aalsmeer, rond Schiphol en in Brabant.
3. Wij ondersteunen duurzaam toerisme
4. Wij sturen gericht op bedrijvigheid dat weinig verkeersbewegingen genereert middels vestigingsbeleid.
5. Wij zetten overleg in gang met Unidex om aan de hen bevoorradende transportondernemers te adviseren om komend vanaf de N-207 niet via Hillegom te rijden, maar via de Stationsweg-Lisse/Delfweg Noordwijkerhout. Dit kan een aanzienlijke vermindering van het vrachtverkeer op de Wilhelminalaan teweeg brengen.
6. Wij verbeteren de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen met OV om zo de ondernemers te stimuleren hun medewerkers met het OV naar het werk te laten komen.
7. Wij doen onderzoek naar de mogelijkheden om delen van het centrum autovrij te maken in overleg met de ondernemers en bewoners.
8. De OZB stijgt met maximaal de gemiddelde jaarlijkse inflatieverhoging.
9. De OZB voor 'niet woningen' is in Hillegom 9% lager dan het gemiddelde in de Provincie Zuid Holland. Het huidige College kiest ervoor om dit af te bouwen vanaf 2027 tot 2029. GroenLinks-PvdA Hillegom kiest ervoor om hiervoor geen drie, maar twee jaar uit te trekken, vanaf 2027.
10. Uitvoeren van nieuw beleid dat niet in de Begroting staat gebeurt alleen met gedegen financiële onderbouwing